TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Nguy hiểm khi trẻ nhỏ hình thành thói quen ăn cắp vặt

ISSN: 2734-9195 14:10 26/03/2025

Khi phát hiện con có hành vi này, cha mẹ không nên lập tức la mắng hay đánh đập, vì điều đó chỉ khiến trẻ sợ hãi, không thực sự nhận thức được lỗi sai.

Một buổi sáng trung tuần tháng 3/2025, chị Hoa, hàng xóm của tôi, mở túi xách lấy tiền đi chợ thì phát hiện thiếu 100.000 đồng. Chị nhớ rõ tối hôm trước đã kiểm tra cẩn thận, tổng số tiền là 1.200.000 đồng. Nghĩ rằng có thể bản thân nhầm lẫn, chị bỏ qua sự việc.

Tuy nhiên, cách đây vài hôm, chồng chị Hoa bày tỏ sự thắc mắc khi liên tục thấy tiền trong ví bị hao hụt, lúc vài chục nghìn, lúc lên đến vài trăm nghìn đồng. Anh hỏi nhưng chị khẳng định không hề động vào ví chồng. Gia đình chỉ có hai vợ chồng, một con trai học lớp 9 và con gái nhỏ 5 tuổi. Liệu con trai có phải là người đã lấy tiền? Chồng chị khuyên vợ tìm hiểu kỹ trước khi hỏi con.

Chị Hoa chia sẻ: "*Một lần, tôi tình cờ thấy con lục túi, rút tờ 50.000 đồng rồi đặt lại xấp tiền như cũ. Tôi giận lắm nhưng cố kiềm chế. Đợi đến bữa tối, khi chồng chở con gái đi chơi, tôi mới gọi con trai lại để trò chuyện. Tôi hỏi con có gặp khó khăn gì không, tiền tiêu vặt có đủ không? Sau đó, tôi thẳng thắn nói rằng mẹ rất buồn khi thấy con làm điều sai trái, tự ý lấy tiền mà không xin phép bố mẹ.*"

Trước sự nghiêm túc của mẹ, cậu bé thừa nhận đã vài lần lấy tiền để mua quà sinh nhật cho bạn, đi ăn uống, xem phim... Vì sợ bị mắng khi xin tiền nhiều lần, cậu nghĩ rằng bố mẹ sẽ không phát hiện nếu chỉ lấy một khoản nhỏ mỗi lần. Chị Hoa nhẹ nhàng phân tích: "*Dù chỉ là một khoản tiền nhỏ, hành vi này vẫn là sai trái. Nếu con không sửa đổi, thói quen này có thể gây hậu quả nghiêm trọng sau này. Khi có nhu cầu chi tiêu, con hãy xin phép bố mẹ, nếu hợp lý, bố mẹ sẵn sàng cho. Nếu không, con có thể tiết kiệm từ tiền tiêu vặt của mình.*" Nghe mẹ nói, cậu bé thành khẩn xin lỗi và hứa sẽ không tái phạm.

Câu chuyện của chị Lệ Thu ở một khu dân cư ven thành phố cũng tương tự. Con gái chị, 9 tuổi, là một bé gái ngoan nhưng có thói quen "*tắt mắt*". Khi đến nhà người thân, thấy đồ chơi hoặc đồ ăn yêu thích, bé thường tìm cách lấy về mà

không xin phép. Dù phát hiện con lấy truyện, bút của anh chị em họ, chị Thu vẫn bỏ qua vì nghĩ những món đồ ấy không đáng giá và vì cùng là người trong nhà.

Thói quen này dần trở thành nếp xấu. Một lần, bé vào siêu thị, lén lấy một cây son và giấu trong áo. Khi bị phát hiện, bảo vệ nhắc nhở nhẹ nhàng, còn chị Thu thì vừa xấu hổ vừa giận dữ, đánh con ngay tại chỗ. Điều trớ trêu là trước đây, khi con gái tự ý lấy tiền của bà nội mua bánh, chị Thu từng trách mẹ chồng vì đã quát mắng bé. Chỉ đến khi sự việc tại siêu thị xảy ra, chị mới nhận ra hậu quả của việc quá nuông chiều con, không nghiêm khắc dạy dỗ từ nhỏ.

Ảnh minh họa (sưu tầm)

Trong thực tế, nhiều trẻ có hành vi "*cầm nhầm*" đồ của người khác hoặc tự ý lấy tiền của người thân để tiêu xài. Đáng tiếc, không ít phụ huynh chủ quan, dung túng cho thói quen này mà không nhận ra hệ lụy nghiêm trọng khi trẻ lớn lên. Một số trẻ thậm chí còn học cách nói dối để che giấu hành vi sai trái.

Khi phát hiện con có hành vi này, cha mẹ không nên lập tức la mắng hay đánh đập, vì điều đó chỉ khiến trẻ sợ hãi, không thực sự nhận thức được lỗi sai. Thay vào đó, phụ huynh cần tìm hiểu nguyên nhân, kiên nhẫn trò chuyện, giải thích tác hại của hành vi này và hướng dẫn con cách sửa đổi. Quan trọng hơn hết, cha mẹ tuyệt đối không được dung túng hay xem nhẹ việc trẻ lấy trộm đồ, dù là những món nhỏ nhặt. Bởi lẽ, nếu thói quen này không được chấn chỉnh từ sớm,

khi trưởng thành, trẻ có thể phải đối mặt với những hậu quả nghiêm trọng, thậm chí liên quan đến pháp luật.

Trong giáo lý Phật giáo, "*không trộm cắp*" là một trong năm giới cấm cơ bản nhất để hoàn thiện nhân cách, tư cách, đạo đức của người phật tử. Điều này không chỉ ngăn cấm việc chiếm đoạt tài sản của người khác mà còn hướng đến việc nuôi dưỡng tâm trong sạch, tôn trọng sở hữu và công sức lao động của người khác.

Khi trẻ có hành vi lấy đồ không xin phép, cha mẹ cần giảng giải để con hiểu về nhân quả: gieo nhân xấu sẽ gặt quả xấu. Một hành động tưởng chừng nhỏ nhặt có thể dẫn đến những hậu quả lớn hơn trong tương lai.

Bên cạnh đó, đức Phật cũng nhấn mạnh đến sự quan trọng của Chính mạng trong nguyên lý Bát chính đạo, kiếm sống chân chính. Nếu trẻ không được giáo dục sớm về tính trung thực và lòng tự trọng, lớn lên có thể sẽ gặp nhiều cám dỗ, dễ sa vào con đường sai lầm. Do đó, việc dạy con ngay từ nhỏ về giá trị đạo đức, trách nhiệm và nhân quả là điều cần thiết để giúp trẻ phát triển đúng hướng.

Tác giả: **Lê Thị Kết**
Địa chỉ: Ngõ 15, Đường Đa Lộc, Thôn Bầu, Kim Chung, Đông Anh, Hà Nội